

ÅRSPLAN 2021-2022

LEVENDE LEKEMILJØ!

- ROM FOR BARNES UTTRYKK

**Abra
Cadabra**
barnehage

Et magisk sted for alle

INNHOILDSFORTEGNELSE

❖ Barnehagens formålsparagraf	side	3
❖ Våre oppdagelser barnehageåret 2020/2021	side	4
❖ Satsingsområde 2021/2022	side	5
❖ Felles problemstilling og hjelpespørsmål	side	6
❖ barnehagepersonalets rolle	side	7
❖ Mål	side	8
❖ For å lykkes med satsingsområdet	side	9-10
❖ Mat i barnehagen	side	11-14
❖ Samarbeid barnehage-hjem	side	15
❖ Overganger	side	16
❖ Årsoversikt	side	17-18

BARNEHAGENS FORMÅLSPARAGRAF

Årsplanen er arbeidsredskapet for personalet i barnehagen og legger grunnlaget for alt pedagogisk arbeid i barnehagen vår. I tillegg gir den informasjon om den pedagogiske virksomheten til foreldre og til myndigheter på kommunalt- og fylkesnivå.

Formålsparagrafen for barnehager er utgangspunktet for hele vår pedagogiske virksomhet og skal gjenspeiles i alle våre planer, holdninger, verdier og praksis. Vi må alltid ha barnehagens samfunnsmandat i tankene i vårt arbeid: Legge til rette for allsidig utvikling for alle barn, fremme fellesskap og vennskap, demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

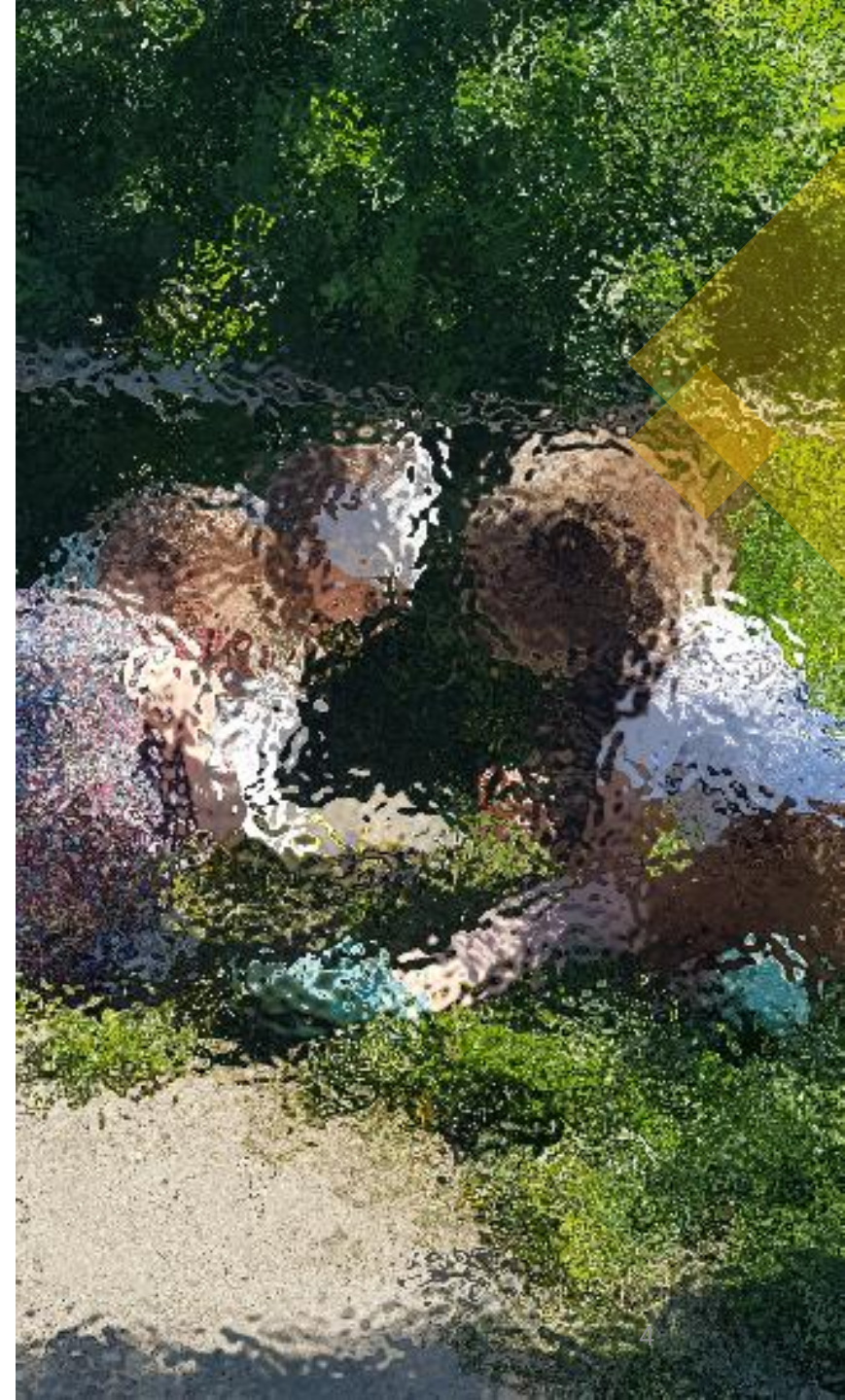
Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

VÅRE OPPDAGELSER BARNEHAGEÅRET 2020/2021

Barns medvirkning har vært det viktigste utgangspunktet vårt for hvordan vi legger opp hverdagsaktiviteter, hvordan vi møter barna, hvordan vi interagerer i fellesskapet og hvordan vi prøver å forstå hva barna forteller oss gjennom sine uttrykk. Det siste året har vi kanskje ikke oppdaget så mye nytt, men mye som er blitt bekreftet og blitt tydeligere for oss enn det var tidligere. Måten vi utøver og forstår barns medvirkning på har blitt en del av oss og vår virksomhet. Derfor er det flere ting, både oppdagelser og bekræftelser, vi ønsker å skriftliggjøre og ta med oss videre:

- ❖ «Hva forteller du meg nå?» og «Hva trenger du av meg nå?» - det viktigste utgangspunktet vi har for å forstå barna og deres behov. Det er blitt en del av vår ryggrad.
- ❖ «Hva forteller barna oss over tid?» - handlingsplaner som benyttes over lengre perioder er et viktig hjelpemiddel i vårt arbeid.
- ❖ Møteplasser - bidrar til å skape rom for medvirkning når man tar utgangspunkt i barnas interesser og behov.
- ❖ Voksnes tilstedeværelse er det absolutt viktigste! De holder ikke bare med fysisk tilstedeværelse, men vi må være nære, varme og engasjerte.
- ❖ Fellesskap skapes gjennom felles opplevelser - det styrker gruppen, gir oss noe å samles om, prate om og gledes over sammen.
- ❖ Leken er viktig! - gjennom barns medvirkning blir vi oppmerksomme på lekens muligheter, og at materialer som er tilgjengelig gir barna handlingsrom til å medvirke.
- ❖ Hverdagspraten - en viktig del av prosjektet. Her skjer erfaringsutveksling og nye forståelser oppstår.

Et magisk sted for alle

SATSINGSOMRÅDE 2021-2022

De to siste årene har vi hatt barns medvirkning i praksis som satsingsområde. Vi har lært mye om hvor viktig det er at personalet fanger opp barns emosjoner og uttrykk for at barna skal få medvirke i egen hverdag og hvordan vi best kan gjøre dette. Vi har også fått flere erfaringer i hvordan barna kan være med å medvirke, delta og bestemme fremgangen i de aktivitetene og det innholdet som skapes og planlegges i barnehagen. Dette fører oss videre til barnas lekemiljø.

Årets satsingsområdet er:

**LEVENDE LEKEMILJØ-
rom for barns uttrykk!**

Tidligere, i det gamle bygget vårt, jobbet vi mye med lekemiljøet og gjenbruksmaterialer. Dette ønsker vi å ta opp igjen, men denne gangen med bakgrunn i nye erfaringer og kunnskap for å skape et dynamisk lekemiljø.

Med oss på laget får vi både DMMH og Trude Brendeland, kjent som fantasifantasten på nettet.

Utgangspunktet for årets satsingsområdet er vår egen Abra-praksis som vi har utviklet gjennom mange år og som dere ser et bilde av her. Nå skal vi finpusse og ta tak i det magiske igjen!

HOVEDSPØRSMÅL Å REFLEKTERE SAMMEN OM:

- Hva er det barna stadig kommer tilbake til?
- Hva er de opptatt av?
- Hvilke erfaringer har barna hatt?
- Hva har vært gløden på avdelinga?

FELLES PROBLEMSTILLING

Vi har sett viktigheten av at vi har en felles problemstilling vi fordyper oss i. Og selv om utgangspunktet vårt er felles, har vi gjennom flere tidligere prosjekter sett at retningene blir ulike, fordi barna og avdelingene har ulike behov og gjør sine valg ut fra det. Det blir derfor spennende å se hvilke retninger årets prosjekt tar, hvordan vi kan se det fysisk på hver enkelt avdeling, men særlig hvilke oppdagelser vi gjør oss rundt enkeltbarn og barnegruppa knyttet til barns medvirkning, leken og rom for barns uttrykk.

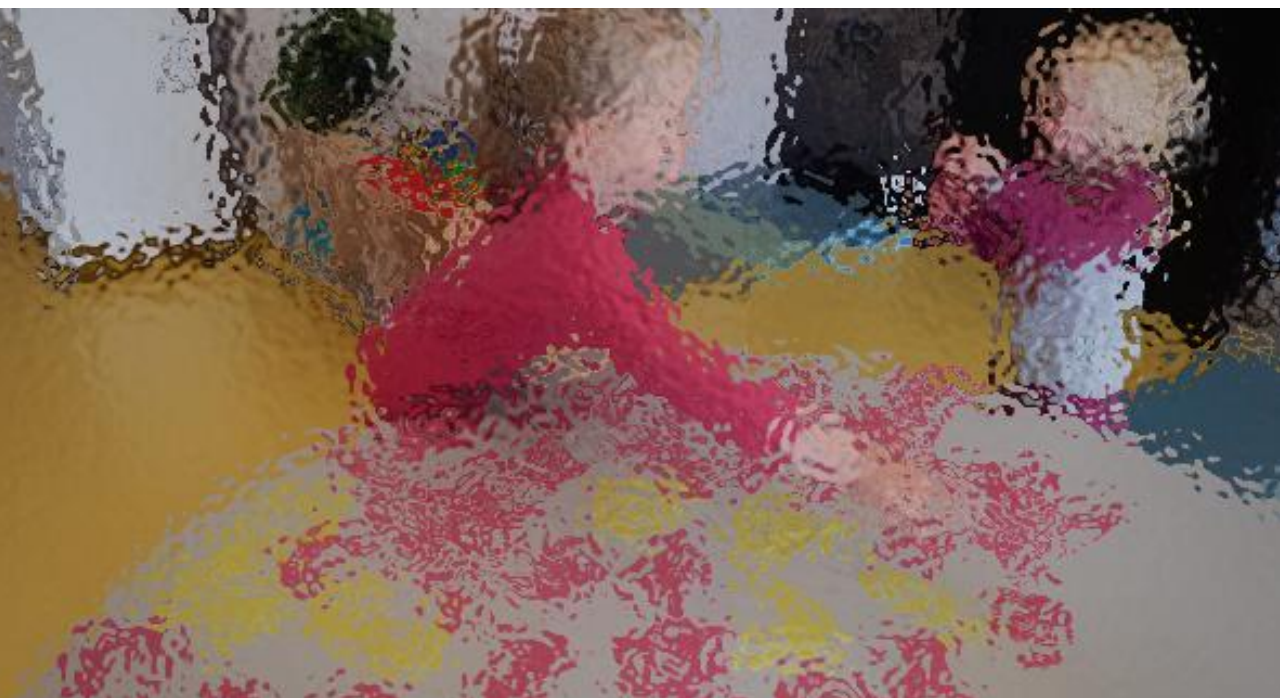
Den felles problemstillingen i år blir:

HVORDAN BRUKER BARNA DET FYSISKE MILJØET?

Spørsmål til å sette i gang refleksjoner:

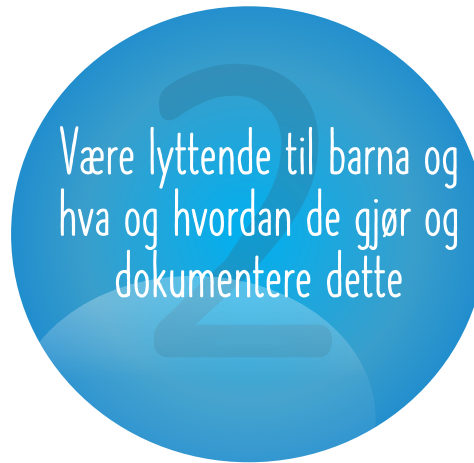
- ❖ *Hva forteller du meg nå?*
- ❖ *Hva trenger du av meg da?*
- ❖ *Hvordan bringe dette videre i det fysiske miljøet?*
- ❖ *Hvordan følger vi barns initiativ opp pedagogisk?*

Et magisk sted for alle

BARNEHAGEPERSONALETS ROLLE

Personalet skal:

REFLEKSJON

Barns medvirkning og pedagogisk dokumentasjon er det sentrale i vår arbeidsmåte

MÅL

- ❖ At vi gjennom refleksjoner på huset, veiledning fra Trude Brendeland og samarbeid med DMMH utvikler lekemiljøet både inne og ute
- ❖ Å finne tilbake til vår tidligere praksis hvor gjenbruksmaterialer og møteplasser er sentralt i lekemiljøet
- ❖ Å skape et levende og dynamisk lekemiljø hvor barns medvirkning og deres uttryksmåter er hovedfokus
- ❖ Videreutvikle måten vi jobber prosjektbasert på
- ❖ Å organisere og strukturere materialer slik at tilgangen blir oversiktlig og lett tilgjengelig for både barn og personale
- ❖ Å finne tilbake til det magiske i tradisjonene våre
- ❖ Å utvikle en praksis for mat og matglede som ivaretar at vi kan bruke voksenressursene på en måte som kommer barna til gode

FOR Å LYKKE MED ÅRETS SATSINGSOMRÅDE SKAL VI:

- ❖ Endre rommene i takt med barnas interesser, lek og dagsrytme
- ❖ Bruke fagområdene i det pedagogiske arbeidet
- ❖ Ha felles opplevelser som utgangspunkt for lek og for styrking av fellesskapet
- ❖ Tilføre rommene materialer som inspirerer til lek, utforskning og samspill
- ❖ Tilføre gjenbruksmaterialer både ute og inne
- ❖ Forberede møteplasser
- ❖ Følge barnas interesser og initiativ opp pedagogisk: Hva kan jeg som voksen gjøre videre med dette? Hvordan kan jeg legge til rette for at de skal få utforske dette videre?

Et magisk sted for alle

- ❖ Ha prosjektmøter med barna
- ❖ Ha spill og bøker tilgjengelig for barna og være voksne som bruker dette aktivt
- ❖ Bruke snakkepakken i samlingsstunder og i lek med mindre grupper
- ❖ La barna bruke formingsmaterialer som et uttrykk for ulike inntrykk
- ❖ Bruke rammeplanen og fagområdene i arbeidet med praksisfortellinger
- ❖ Fortsette med tavlene våre for å løfte frem det barna er opptatt av akkurat nå
- ❖ Sende ut foreldreskriv om det pedagogiske arbeidet en gang i måned
- ❖ Skrive prosjektrapport en gang i måneden i stedet for hver 14.dag

MAT I BARNEHAGEN

Da korona kom, måtte vi tenke nytt på mange områder i barnehagen. Også når det gjelder mat og matserving. Med strenge regler for matserving og ingen mulighet for samarbeid mellom avdelingene på rødt nivå, ble det en ordning der barna tok med matpakker til alle måltider. Barnehagen serverte fruktmåltid som vanlig.

Umiddelbart så vi positive endringer i barnehagehverdagen til barna:

- ❖ Vi fikk merkbart bedre voksentetthet gjennom dagen (ca 11 timer mer for hver avdeling med en ekstra voksen i løpet av uka. Altså 33 timer til sammen! Flere timer dersom det er varmmåltid)
- ❖ Mer ro på avdelingene fordi de voksne kan være på avdeling
- ❖ Dialogen og samspill under måltidene ble kvalitativt bedre
- ❖ Mer ro under måltidene
- ❖ Mer fokus på ulike matvarer og samtaler rundt dette
- ❖ Mer tid til hvert enkelt barn
- ❖ Mer variasjon i matpakkene enn hva vi får til ved å servere mat i barnehagen, hvor maten var mer tilpasset hvert enkelt barn

Etter dette begynte vi å stille spørsmål ved vår egen praksis:

- ❖ Fikk barna variert nok mat ved vår matservering?
- ❖ Hvor variert er det mulig å få det med brødmatt?
- ❖ Hvilke smaksopplevelser fikk barna i barnehagen?
- ❖ Hva kan vi få til uten å ha kokk eller kjøkkenhjelp i barnehagen?
- ❖ Er vi villige til å bruke ressursene på å lage mat når barna trenger flere nære voksne på avdelingene?
- ❖ Hvordan jobbe pedagogisk med barn og mat samtidig som vi må sørge for at maten blir ferdig siden barna må ha mat?
- ❖ Oppfyller vi rammeplanens innhold ved å fortsette med den samme praksisen vi hadde før?

En enstemmig personalgruppe svarer nei på det siste spørsmålet. Derfor starter vi nå et prosjekt der vi skal prøve oss frem, og forhåpentligvis finne en bedre måte å gjøre det på, samtidig som vi beholder ressursene på avdelingene.

Vi tenker derfor å bruke dette året på å forske litt på hvor vi skal legge oss når det gjelder mat og kosthold i barnehagen. Alle trenger mat og drikke for å fungere. Maten er kroppens drivstoff og slik viktig i seg selv. I tillegg skal barnehagen ha et pedagogisk innhold omkring mat, gi barna gode opplevelser og utjevne sosiale forskjeller ved å legge til rette for et sunt og godt kosthold for alle.

Dette sier rammeplanen om mat og kosthold i barnehagen:

«Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.»

Gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna

- Blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold
- Får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.

Personalet skal:

- Bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om kost, hygiene, aktivitet og hvile
- Legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltidsglede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna

MÅL FOR MATPROSJEKTET

Finne en ordning der vi:

- ❖ Gir barna gode smaksopplevelser
- ❖ Legger til rette for at barna får smake på varierte råvarer hverdag
- ❖ Lar barna få utvikle smakssansene sine og får et sunt og godt kosthold med mye og varierte råvarer av grønnsaker og frukt
- ❖ Serverer rikelig med både grønnsaker og/eller frukt/bær hver dag til hvert eneste måltid
- ❖ Beholder tiden med barna i stedet for å bruke av grunnbemanninga for å lage mat
- ❖ Har gode pedagogiske aktiviteter med barna omkring mat
- ❖ Har en lavest mulig kostpris for foreldrene

Et magisk sted for alle

«Det va stært»
(2-åringen)

SAMARBEID BARNEHAGE-HJEM

Et godt samarbeid med foreldrene fremmer både trivsel, trygghet og god utvikling hos barna. Vi er helt avhengige av informasjon og en god dialog med dere foreldre for at vi skal kunne jobbe og tilrettelegge best mulig for barnet deres. Vi tilstreber hele tiden å ha et miljø der dere foreldre ønsker å dele informasjon med oss og der vi deler informasjon med dere.

Dette trenger vi hjelp til fra dere foreldre for å gjøre en best mulig jobb:

- ❖ Beskjed om eventuelt fravær og dersom barnet kommer senere enn 0845.
- ❖ At personalet får opprettet kontakt med barnet før foreldre når dere kommer på morgenen.
- ❖ At dere sier ifra til barnet når dere går. Å gå uten å si «hadet» kan bidra til å skape utrygghet for barnet ditt. Dette kan bidra til at avskjeden kan bli vanskelig i tiden etterpå.
- ❖ At dere går etter å ha sagt «hadet». At foreldre og personalet ikke begynner å prate etter å ha sagt «hadet».
- ❖ At dere foreldre deler ting som skjer på hjemmebane som dere *tror* kan påvirke barna med oss i barnehagen. Det er veldig viktig for barna deres at vi er informert om ting så tidlig som mulig. Alle familier har perioder der ting ikke er som en ønsker. Dette er helt normalt. At vi vet, gjør barnehagedagen mye lettere for barnet deres og fungerer som en beskyttelsesfaktor for hele barnets utvikling.
- ❖ At dere leser årsplan og nyhetsbrev fra barnehagen.

OVERGANGER

Fra små til store:

- Etter 1 år på Hokus flytter flere barn over på storbarnsavdeling (2-6 år)
- Tilvenning starter tidlig på vårparten, vi begynner tidlig og bruker god tid
- Dersom muligheten er der, flyttes barna over til sin nye avdeling nest siste uke før ferieavvikling starter. Da sammen med en fast voksen fra sin avdeling.
- Overføringsmøte mellom pedagogisk leder på små og stor avdeling

Fra barnehage til skole:

- Skoleklubb
- Besøke skolene før skolestart
- Overgangsmøter mellom skole og barnehage

Til en annen barnehage:

- Dersom et barn slutter i vår barnehage, ber vi om tillatelse til å ta kontakt med den nye barnehagen. Vi gir en kort beskrivelse av barnet og familien, slik at den nye barnehagen kan ta i mot barnet på best mulig måte.

ÅRSOVERSIKT 2021-2022

DET SKAPENDE OG KREATIVE, BARNEKULTUR OG TRADISJONER

H
Ø
S
T
I
E
N

2
0
2
1

AUGUST	Nytt barnehageår Planleggingsdag 9.august Oppstart nye barn Tilvenning og levende lekemiljø Begynne med ledermøter i uke 35
SEPTEMBER	Brannvernuker i uke 38 og 39 Foreldremøte torsdag 23.september Veiledning DMMH Rekom 21.september
OKTOBER	Planleggingsdag fredag 1.oktober Uke 41: Høstferie i skolen Internasjonale uker uke 41-43 Forutkaffe TORS DAG 21.oktober
NOVEMBER	Foreldresamtaler Pokus i uke 44 og 45 Foreldresamtaler Hokus og Filiokus uke 46 og 47 Tradisjon JUL fra uke 47
DESEMBER	Åpning av julegata og nissefest torsdag 2.desember Luciafeiring fredag 10.desember Barnas eget julebord fredag 17.desember Barnehagen stengt fom 24.des tom. 2.januar

DET SKAPENDE OG KREATIVE, BARNEKULTUR OG TRADISJONER

JANUAR	Tilvenning Hokus Samiske uker i uke 3-5
FEBRUAR	Vi feirer Samefolkets dag fredag 4.februar Uke 8: Vinterferie i skolen Fastelavnsuker uke 7-9 Planleggingsdag februar
MARS	Karneval torsdag 3.mars Påskeforberedelser uke 12-14
APRIL	Påskeforberedelser uke 12-14 Påskefrokost Torsdag 7.april Foreldresamtaler Pokus uke 17 Foreldresamtaler Hokus og Filiokus uke 18 Planleggingsdag april
MAI	17.mai-forberedelser uke 17-19 Foreldremøte tirsdag 10.mai Barnas egen 17.mai-feiring fredag 13.mai Vømmøluker uke 21-22 Vømmøldag fredag 3.juni
JUNI	Sommerfest og avslutning skoleklubb torsdag 16.juni Tilvenning til ny avdeling uke 26 - 27 Planleggingsdag mandag 20 juni
JULI	Feriestengt uke 28, 29 og 30

V
Å
R
E
N

2
0
2
2